

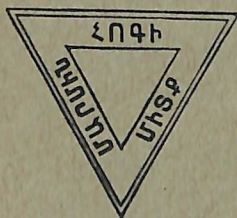
2127

ՓՈՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ՓՈՐՁՈՒԹԵԱՆ ՅԱՂԹԵԼ

ՇԷՐԻՈՒՏ ԷՏԻ

Լ. ՊՈԼԻՍ

ՏԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ե. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

1920

241

5-16

241

5-16

ՓՈՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ՓՈՐՁՈՒԹԵԱՆ ՅԱՂԹԵԼ

ՇԵՐԻՈՒՏ ԷՏԻ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

Երիտասարդաց Քրիստոնէական Հնկերակցութեան
Նիւ Եորքի Միջազգային Ցանճնաժողովին կողմէ
հրատարակուած Անգղիական բնագրէն

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՅՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

1920

2001

2010

ՓՈՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ՓՈՐՁՈՒԹԵԱՆ ՅԱՂԹԵԼ

Աստուած կ'ուզէ որ յաղթանակ տանինք մեզ-
քի վրայ: Այս է Հին Կտակարանին մէջ տիրող գա-
ղափարը, որ կը կրկնուի Նորին մէջ: «Սուրբ եղէք,
վասն զի ես սուրբ եմ»: Անշուշտ լոկ կէս փրկու-
թիւն պիտի ըլլար, եթէ Գրիստոս կարենար մեր
անցեալ մեղքը ներել, բայց չկարենար ներկայիս
մէջ մեղքի իշխանութիւնէն մեզ պահել: Պիտի չկրնա-
յինք «ա՛յ աւելի յաղթող» կոչուիլ, եթէ միայն երկ-
նից մէջ չահէինք յաղթանակ երբ ամէն փորձու-
թիւն վերցած է, և եթէ չկարենար Աստուած մեզ
պահպանել փորձութեան բովանդակ զօրութեան դէմ
հիմա և այս իսկ աշխարհի մէջ, ուր այնքան մեծ
պէտք կայ յաղթանակի: Մեղքի վրայ այս յաղ-
թանակը լիռան մը կատար ելած ըլլալու փորձառու-
թիւն մը չէ, որ միայն սակաւաթիւ մարդոց կը վի-
ճակի: «Աստուծոյ կամքը այս է, այսինքն Ձեր սուրբ
ըլլալը»: «Եւ խաղաղութեան Աստուածը ձեզ բոլո-
րովին սուրբ ընէ, ու ձեր բոլոր հոգին և շունչը ու
մարմինը անարատ պահուի...: Հաւատարիմ է
ան... որ պիտի կատարէ (Ա. ԹԵԱ. Ե. 23, 24):

52980-ահ

38677-67

Եթէ ուրեմն այս է Աստուծոյ նպատակը, ինչո՞ւ միշտ չենք ունենար այս յաղթանակը: Կարգաւ քննենք մեր պարտութեան պատճառները և մեղքի վրայ յաղթանակ տանելու պայմանները:

Յարակից Երէւ Մեղքեր

1. Ամէն պատերազմի մէջ ձախողութեան գլխաւոր մէկ պատասխանատուն թշնամիին ոյժը փոքր համարող կամ անոր շարժումներուն անտեղեակ եղող լրատու ճիւղն է: Սուրբ Գիրքէն ու մեր անձնական փորձառութենէն կը սորվինք թէ մեղքը յարձակման երեք սիրական մեթոտ ունի — յանկարծակի յարձակում, երկարատեւ պաշարում և խորամանկ հնարքներ:

Ըստ առաջին մեթոտին, թշնամին խիզախ յարձակումով կը փորձէ մեզ յանկարծակիի բերել: Անակնկալ կերպով մը իր ամբողջ զօրութիւնը կը կեդրոնացնէ մեր տկարագոյն մէկ կէտին վրայ: Կը ջանայ մեզի փութով մեղանչել տալ կոյրզկուբայն: Կը գտնէ Աստուծոյ զաւակ մը որ միջնաբերդին մէջ չգտնուիր, որ բարձի թողի ըրած է Քրիստոսի հետ հաղորդուելու միջոցը և չէ հազած «Աստուծոյ սպառազինութիւնը»: Հակառակորդը յանկարծական յարձակումով մը կը յաջողի հաւատացեալին աչքը Փրկչէն անդին դարձնել, Փրկչէն որ միայն է անոր զօրութեան աղբիւրը, և ուղղելով անոր ուշադրութիւնը ներկայ վայրկենի հաճոյքին՝ խեղճին վրայ կը նետուի ըրոր ուժով: Այս է անոր սովորական մեթոտը ախորժակի և կիրքի մեղքերու մէջ: Ահա նսաւ մը տարիներու անզուսպ ունակութեամբ

պարարուած հինգ անօթի զգայարաններով: Պնակ մը ապուր կը ներկայացուի անոր՝ իր ամէնէն տկար մէկ վայրկեանին մէջ: Պիտի չուզէ՝ անշուշտ իր ամբողջ ժառանգութիւնը ծախել պնակ մը ապուրի համար: Սակայն տարիներէ հետէ անսանձ պահած է իր ախորժակները, և վայրկենի մը մէջ կ'իյնայ: Քանի՜ քանի կեանքեր խորտակուած են մի միակ անկումով, որ տեղի ունեցաւ թշնամիին կողմէ նախապէս գրաւուած «նպատաւոր դիրքի» մը պատճառով:

2. Մեզ վնասեցնելու համար երկարատեւ պաշարում մը երկրորդ մեթոտն է յարձակման: Ասոր նպատակն է «սուրբերը մաշել», մեր համբուրութիւնն սպառել: Չար թեղադրութիւններով կը պաշարուինք և յետոյ կը փորձուինք հաւատալ թէ փորձութիւնը մեղք է և թէ արդէն իսկ ինկած ենք: Կը լսենք թէ անօգուտ է դիմադրել, թէ առաջ յաղթուած ենք և թէ դարձեալ պիտի իյնանք: Վհատութիւնը գլխաւոր պատճառ է պարտութեան: Փառաւոր պատերազմէ և յաղթութիւնէ մը ետեւ եղիա գիհի մը տակ կ'առաջնորդուի, քիչ մը համբերելու «հաւատք» չունենալուն համար իր Աստուծոյն վրայ որ երբեք չթերացաւ օգնել անոր: Նմանապէս այսօր Աստուծոյ խոնջած, վնասած մէկ ծառան, ամէն կողմէ նեղը ինկած և յաղթանակի ուէ նշոյլ չնշմարելով կը լսէ սա խօսքը, «Անօգուտ է, ձգէ, անձնատուր եղիր»: Հնդկաստանի մէջ Չիթրալի վերջին պատերազմին ժամանակ սպաններ գտնուեցան մնած՝ գրեթէ իրենց իսկ զօրաշարքերուն դիմաց: Ինկած էին անոնք ուժասպառ ու

վհատած, երբ պիտի կրնային ազատութիւն ու
յաղթութիւն չափիլ, եթէ միայն գիտնային թէ
ո՞րքան մօտեցած էին իրենց օգնութեան ժամանոց
զօրքերը և քիչ մը եւս յառաջանալով ելլէին յա-
ջորդ կատարը: Լէյտիսմըթի պաշարեալ պահակա-
գօրաց կողմէ արեւագրութեամբ հաղորդուած յու-
սոյ լուր մը ո՞րչափ նպաստեց Հարաւափրիկեան
պատերազմի ընթացքին փոփոխման: Յաղթա-
նակն աւելի մօտ է քան զոր կը կարծենք: Հա-
ւատքը կը փոխէ պատերազմին ընթացքը: Վհա-
տութիւնը միշտ կը ցուցնէ թէ մեր աչքը Քրիստոս-
սէ վերցուցած և ետի, պարագաներու կամ հետե-
ւանքներու դարձուցած ենք: «Անիկա պիտի չտկա-
րանայ ու պիտի չթուլնայ»: Ուրեմն ինչո՞ւ վհա-
տինք մենք:

3. Սակայն յարձակման թերեւս ամէնէն հասա-
րակ մեթոտն է խորամանկ հնարք: Մեղքը կը ներ-
կայացուի գրաւիչ ու անմեղ բան, իր հետեւանքներն
ալ՝ անկարեւոր: Նայեցէք ո՞րքան տարբեր կ'երևի
մեղքը՝ գործուելէն առաջ ու գործուելէն ետքը:
Ո՞րքան տարբեր՝ երբ կը դիտուի փորձիչին տեսա-
կէտէն ու Աստուծոյ տեսակէտէն: Փորձութիւնը կը
նեղկայացուի իբրեւ «աղէկ... կերակուրի համար,
և հաճելի՝ աչքերուն, ու փափաքելի՝ իմաստուն
ընելու համար»: Սակայն անկողմէն ետքը զարչելի
ստութիւնը իր ճշմարիտ գոյներով կը ցցուի «Իբրեւ
մարմնի ցանկութիւնը ու աչքերու ցանկութիւնը
և այս կեանքին ամբարտաւանութիւնը»: Խոս-
տացուած «կերակուր»ին տեղ կը գտնէ մարդս
յագուրդի զգուանքը: Աչքերու «հաճելին» տեղի

կու տայ մեղքի ամօթին: Եւ փոխանակ իմաստու-
թեան կը գանուի յիմարութիւն, տառապանք ու
թշուառութիւն: Մարդկային պատմութիւնն եղած
է եղջիրով մնանող անառակ մարդկութեան մը
երկար յուսախաբութիւնը: Միանգամ ընդ միշտ
ամեն փորձութիւն, յանկարծական, յարատեւ թէ
նրբահնար, ստուքիւն է հիմնովին: Դիւրախար
մարդկութեան մը պաշտպանման ու պահպանման
միակ միջոցն է ճշմարտութիւնը գիտնալ, և «ճշմար-
տութիւնը» մեզ «պիտի ազատէ»: «Ամէն ով որ
մեղք կը գործէ, զանիկա տեսած չէ ու զանիկա
ճանչցած չէ»: Երբ Քրիստոսը իբրեւ Քրիստոս ճանչ-
նանք և մեղքը իբրեւ մեղք, այն ժամանակ մեղքը
բոլոր իր հրապոյրներէն կը մերկանայ և առեւիթ,
զարչելի ու անկարելի կը դառնայ:

Արեւմտեան Հնդկաստանի մէջ վաղեմի Մահ-
մետական ամրոցի մը աւերակները այցելելու պա-
հուն պաշտպանութեան երեք պարիսպ ու երեք
դուռ կը տեսնուին մէջէ մէջ: Դիտնալով թէ այդ
դռները յարձակման ամէնէն աւելի ենթակայ կէ-
տերը պիտի ըլլային, ամրոցին ճարտարապետը այն-
պէս շինած է ամրութիւնները որ իր թնդանօթները
այդ երեք կէտերուն կ'ուղղուին և իր ամենամեծ
ոյժը անոնց վրայ կը կեդրոնանայ: Այս կը յի-
շեցնէ մեզի երեք կէտերը, ուր մեղքը կը փորձէ
մուտք մը բանալ դէպ ի սրտին միջնաբերդը:
Կրնանք մենք այդ դռներն ունուանել «անհաւա-
տութիւն», «փոքր մեղքեր», և «պաշարող մեղք»: »

1. Առաջին դուռը, որու վրայ պիտի ըլլայ
առաջին յարձակումը և որ, եթէ լաւ պաշտպան-

ուի, պիտի պահպանէ բոլոր միւսները յարձակումէ, «Հաւատք» է, իսկ անոր բացումը՝ անհաւատութիւն: Մտնել թոյլ կը տրուի այն ենթադրութեամբ թէ պիտի իյնանք: Այս է թօթափել մեր սա վստահութիւնը թէ «ա՛լ աւելի յաղթող» պիտի ըլլանք Քրիստոսով: Երկիւղը կը բանայ անհաւատութեան դուռը: Ո՛րքան յաճախ ձախողուածի խորաւումս ակնկալութիւնը, որ վհատութենէ կը ծնի, պարտութեան բուն պատճառը կ'ըլլայ: Պարտութեան սպասող բանալին առ հասարակ կը պարտուի: Անկման սպասող Քրիստոնեան ալ կ'իյնայ: Ո՛րքան յաճախ օրը կ'սկսինք մենք առանց մեր զրահը հագնելու, առանց մեր Տէրոջ հետ հաղորդուելու, անհոգ անձնաւստահութեամբ, կամ պարտութեան ակնկալութեամբ, կամ գործերու խուժումէն շուարած, և կ'ըլլանք պատրաստ որս փորձութեան: Եթէ կանգ առնէինք և հարցնէինք մենք մեզի, «Կ'ակնկալեմ իրօք որ Աստուած զիս այսօր պահպանէ մեղքէ», մեր ակնկալութեան պակասը արդեօք ի յայտ պիտի չբերէ՞ր պարզապէս թէ մեր հաւատքն է որ պակասած է Աստուծոյ վրայ: Եւ ինչպէս է մեր հաւատքը, նոյնպէս կ'ըլլայ մեր յաղթանակը կամ պարտութիւնը: Այդպէս սկսած օր մը ի հարկէ պիտի վերջանայ «Ի՞նչ խղճալի մարդ եմ ես» աղաղակով (Հոով. Է. 24): Բայց Հոով. Ը. գլխուն մէջ նկարագրուած հաւատքով սկսած օր մը պիտի վերջանայ յաղթական սա երգով, «Ա՛լ աւելի յաղթող կ'ըլլանք Անով»: Սոյն երկու գլուխներուն մէջ նկարագրուած փորձառութիւնները իրարմէ տարբեր են, վասն զի

փորձութեան կուրծք տալու մեթոտը տարբեր է: Հոով. Է. գլխուն մէջ «ես» բառը կը կրկնուի աւելի քան երեսուն անգամ, իսկ Հոգին Սուրբ ոչ մէկ անգամ: Հոով. Ը. գլխուն մէջ «ես» կը վտարուի բոլորովին, երկիցս միայն երեւելով «Ես այնպէս կը դատեմ» և «Ես հաստատ գիտեմ» թէ ոչինչ «կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ սէրէն» յայտարարութիւններուն մէջ: Սակայն Հոգին Սուրբ կը յիշուի տասնըվեց անգամ: Հոով. Է. գլխուն բովանդակութիւնն է «Կ'աշխատիմ, կը մաքառիմ, և չեմ յաջողիր»: Իսկ Ը. գլխուն բովանդակութիւնն է «Կեանքի հոգին որ զիս ազատեց», «որ կը մեռցնէ մարմնի գործերը», «օգնութեան կը հասնի մեր տկարութիւններուն», և կ'ընէ մեզ «ա՛լ աւելի յաղթող»: Հոով. Է. թէ Ը. ի ոգեով կ'ապրիմ ես: Եթէ առաջինով, հաւանօրէն պատճառը սա է որ չեմ պահպաներ անհաւատութեան արտաքին դուռս: Հեռացուր անհաւատարիմ պահակը, երկիւղը: Թող հաւատքն ըլլայ պահպան, և ահա «Աստուծոյ խաղաղութիւնը ձեր սիրտերը և միտքերը Քրիստոս Յիսուսով պիտի պահպանէ»: Հաւատք ունեցէք Աստուծոյ վրայ:

2. Փոքր մեղեք կոչուածները սրտի միջնաբերդին երկրորդ դուռը կը բանան: Հաւատարիմ հպատակութեան և աղօթքի բոլոր մեր ոյժերը կրնանք համախմբած ըլլալ մեզ պաշարող մեղքին դէմ, բայց ճակատի յարձակում չըլլար հոն անմիջապէս: Առաջին փորձութիւնն ըստ երեւութի կապակցութիւն չունի այս մեղքին հետ: Սակայն եթէ անգամ մը անձնատուր ըլլայ մեր հաւատքի

պատնէշը, եթէ անդամ մը այնքան խորտակուի արդարութեան մեր երկրորդ պարիսպը որ գոնէ մէկ թշնամի կարենայ մտնել թոյլատրուած «փոքրիկ մեղքի» մը միջոցով, այն ժամանակ մեղքը մուտք կը գործէ ամբողջ ներքին ամրոցին մէջ և շատ չանցած՝ զարմացմամբ ու ամօթով՝ վերստին պարտութիւն կը կրենք մեր ամենատկար կէտին վրայ:

Հնդկաստանի մէջ ուրիշ ամրոց մը կայ գրեթէ անառիկ զահաւանդի մը վրայ կանգնած: Պաշտարողները իրենց ծանօթ հնարքով մը պարան մը անցուցին ամրոցին տկարագոյն մէկ կէտէն: Իրենց պարագլուխը պարսպին վրայ ելաւ մագլցելով, քանի մը մասնաշաղկապ բացաւ մեծ դուռը, անցաւ քունէն թմրած պահակին քովէն և ներս առաւ յօտից ցզուռ սպառազինուած իր հետեւորդները, որոնք քնացող պահակազօրաց վրայ խուժեցին: Քանի քանի սիրտեր ինկած են այս կերպով, թոյլատրուած ու չխոստովանուած մէկ մեղքը մեր կեանքերուն մէջ կոռուան ու ասպարէզ կուտայ մեղքին, և հետեւանքը կ'ըլլայ անդուլ կոխ ու յաճախողէպ պարտութիւն, մինչև որ մեր կորսուած պաշտպանութիւնը վերագտնենք՝ բոլոր սրտով վերստին Աստուծոյ ապաւինելով: Ինչ որ մենք բնականապէս կ'ատենք՝ մեզ պաշարող մեղքին հետեւանքին ամօթն ու ցաւն է: Իսկ ինչ որ Աստուած կ'ատէ՝ մեղքն է, ամէն մեղք: Երանի այն մարդուն որ սորված է մեղքը ատել ինչպէս Աստուած կ'ատէ զայն, և որ իր ամբողջ սիրտը Աստուծոյ յանձնած է և կը վստահի որ ապահով պիտի պահէ զայն:

Աստուծոյ մարդ մը ժամանակաւ ըսաւ. «Երէկ զգացի որ մեղանչեցի ակնարկով ու խորհրդով: Իսկոյն ազաղակեցի սրտով ու ըսի, 'Տէր Յիսուս, արիւնը'՝ եթէ այդպէս չընէի, սրտիս վրայ պիտի մնար մեղքի սեւը մը, որ պիտի տարածուէր մինչև որ օրեր յետոյ դանէի ինքզինքս բոլորովին տարբեր կերպով մեղանչող, կերպով մը՝ որ զիս պիտի զարմացներ ու զղուեցնէր»: Այս մարդը սորված էր վաղեմի իմաստունին սա գաղտնիքը. «Ամէն զգուշութիւնով քու սիրտդ պահէ, քանզի կեանքի աղբիւրները անկէ են: Քու աչքերդ ուղիղ նային, ու արտեւանունքներդ չիտակ դէպ ի առջևդ իյնան: Ոտքերուդ չաւիղները չիտկէ, և քու բոլոր ճամբաներդ հաստատուն են»: Շղթային մէկ տկար օղակն է որ նաւուն կորստեան պատճառ կ'ըլլայ, թումբին մէկ տկար ճեղքն է որ օր մը ներս կ'առնէ կործանարար հեղեղը: Սրնգին սղախի ճեղքն է որ օր մը կը լռեցնէ անոր նուազը: Վաթերլօի մէջ երբ մարտիկները իրարու ետեւէ կ'իյնային Անգղիական զօրաց շարքերուն մէջ, սա հրամանը կը լսուէր կրկին ու կրկին, «Սեղմեցէք շարքերը»: Միշտ կուռ ճակատ մը ներկայացնելով և երբեք թոյլ չտալով որ թշնամին մուտ գտնէ իրենց շարքերուն մէջ, շահեցան յաղթանակը: Նոյն պատուէրն է որ մեզի կու գայ Աստուծոյ կողմէն, «Սատանայի տեղ մի տաք» (Եփես. Դ. 27): Մեծ մեղքերու վրայ յաղթանակ տանելու կերպն է Աստուծոյ խնդրել որ մեզ արթուն պահէ կարծեցեալ «փոքր մեղքերուն» դէմ: Աստուած յոյց տայ մեզի ամեն

մեղքի վտանգաւոր ու մեղսալից հանգամանքը և լեցնէ մեզ սուրբ կեանքի մը վառ տենչով:

3. Վտանգի երրորդ աղբիւր կամ յարձակման երրորդ կէտ մը մեզ պաշարող մեղքն է, և մեր պարտութեան մէկ պատճառն է զայս նկատել անհրաժեշտ տկարութիւն, բնական տկարութիւն, ժառանգական հակամիտութիւն որու պէտք է թերեւս աստիճան մը տեղի տալ: Սակայն հնար է, Աստուծով հնար է, կատարելապէս ամենազօրաւոր ըլլալ մեր տկարագոյն կէտին վրայ: Երբ օր մը Ամերիկացի նշանաւոր ազտութեամբաբան Տր. Հափքինս զրգուելով չարաչար տեղի տուաւ բարկութեան, զինք պաշարող մեղքին, տուն գնաց ու գիշերն ի բուն աղօթեց: Ինքզինք այնուհետեւ մեղքին մեռած սեպելով՝ միանգամ ընդ միշտ այնպէս իւրացուց Քրիստոսի յաղթանակը, և այնպէս անընդհատ Անոր ապաւինեցաւ որ երեսուն տարի յետոյ կարող եղաւ ըսել թէ ոչ մէկ փորձութիւն մատնած էր զինք բարկութեան և զրգուման: Ամերիկացի ուրիշ նշանաւոր Քրիստոնեայ մը երկար ու յաղթական կեանքէ մը ետեւ, իր եօթանասուն և հինգերորդ տարւոյն մէջ, այսինքն Քրիստոսով իր ման ազատումը գտած ըլլալը խոստովանելէն 40 տարի յետոյ, ըսաւ. «Երբ Աստուծոյ Որդին զիս ազատեց, առաջին անգամ գիտակից եղայ թէ բացարձակ իշխանութիւն ունիմ բարկութեան գրգռող ամէն շարժառիթներու վրայ, նմանապէս ակորժակներու վրայ: Քրիստոսի վրայ հաստատուած հաւատքը զիս ազատեց: Ո՛ր ատեն որ դոհացում ստանալու անդուլ աղաղակ մը զգայի, ամ-

բողջովին կը զատուէի առարկաներէն, մինչև որ աղօթքով ու Քրիստոսի զօրութեամբ նուաճուէր այդ աղաղակը, և կատարելապէս ազատ զգայի ինքզինքս:»

Փրոֆ. Ճէյմս Ունակութեան վրայ գրելու պահուն հոգեբանական երեք սկզբունքներ կը թելադրէ, զորս կրնանք լաւ պատշաճեցնել մեր հոգեւոր կեանքին:

1. «Նոր ունակութիւն մը ստանալու կամ հին ունակութիւն մը լքելու պահուն աշխատելու ենք գործել այնքան ուժեղ ու հաստատ կամով որքան հնար է:»

2. «Երբեք թոյլ մի տալ որ բացառութիւն պատահի:» Ամէն թուութիւն ուրիշ բան չէ, բայց եթէ վար ձգել խնամով փաթթուող առաստանի կծիկ մը: Վերին աստիճան անհրաժեշտ է բնաւ ճակատամարտ չկորսնցնել: Զարմանալի է թէ բաղձանք մը ո՛րքան չուտ կ'անհետի անսուաղութենէ, եթէ բնաւ չսնուցուի: Առանց անընդհատ յառաջդիմութեան կարելի չէ որ բարոյական ոյժերու կուտակում տեղի ունենայ:»

3. Ներկայացած առաջին պատեհութեան օգտուեցի՞ ռաբժելու համար միշտ ըստ այն որոշման զոր կու տա և ըստ այն ներքին մղման զոր կ'զգաք այն ունակութիւններուն ուղղութեամբ, զորս կը ցանկաք ստանալ: Եթէ դեռահասներ զգային լոկ թէ ո՛րքան չուտով ունակութիւններու չրջուն խուրձեր պիտի ըլլան իրենք, իրենց ընթացքին աւելի զգուշութիւն պիտի ընէին իրենց դիւրնկալ ու դիւրաթեք տարիքին մէջ: Ամէն օր, ամէն վայրկեան

մենք մեր ճակատագրի ոստայնը կը հիւսենք, բարի թէ չար: Առաքինութեան կամ մոլութեան ամէն հարուած իր հետքը կը թողու, ոչ երբեք չնչին: Ոչ մէկ բան զոր կ'ընենք՝ կ'եղծուի կամ կը ջնջուի երբեք բառին պիտական ամենաճշգրիտ իմաստով: Այս է հոգեբանութեան վկայութիւնը: Բաղձանքի ձայնը կրնայ ըսել, «Անգամ մը ևս, միայն անգամ մը, ի՞նչ կ'ըլլայ. պիտի ներուի անշուշտ»: Այո, կրնաք ներում ստանալ, բայց չէք ըլլար նոյն մարդը որ պիտի ըլլայիք եթէ յաղթած ըլլայիք: Ինչո՞ւ չհամարձակիր Աստուած ձեզի զօրութիւն, ազդեցութիւն վստահել: Ո՞ւր է Քրիստոնէավայել նկարագիրը, ցնծուն հաղորդութիւնը, բազմադիր ծառայութիւնը, զոր կրնայիք ունենալ այսօր: Չկայ մեղք մը զոր չկրնայ Քրիստոս ամբողջովին յաղ-ճահարել ձեր մէջ, ոեւէ վայրկեան կամ անդա-գար: Չեզ պաշարող մեղքը Ինք խաչին վրայ վեր-ցուց, որպէս զի դուք մեղքին մեռնելով կարենաք ապրիլ արդարութեան համար: Պիտի ապաւինի՞ք Անոր:

Երեւ Տեւոյլ Փորձութիւններ

Մեր Տէրոջ անապատի երեք փորձութիւնները կը բովանդակեն փորձութիւններու բոլոր տեսակ-ները և անոնց ճակատելու տիպար մեթոտը: Կար-դանք Մատ. Դ. 1-11 համարները: Դիտեցէ՛ք նախ թէ Յիսուս, «որ ամէն կերպով փորձը առած է մեզի նման», «տարուեցաւ Սբ. Հոգիէն, որպէս զի Սատանայէ փորձուի»: Հոս քաջալերութիւն մը կայ: Փորձութիւնը Աստուծոյն սահմանուած է:

Փորձութեան համար երկու բառ զործածուած է Հին և Նոր Կտակարաններուն մէջ: Մին կը նշա-նակէ փորձել լաւ իմաստով, ինչպէս ոսկին մե-տաղներու կղկղանքէն զատել, Միւսը կը նշանա-կէ հրապուրել, չարութեան հրաւիրել թշնամիի մը ձեռամբ: Միեւնոյն փորձութիւնը, ինչպէս մատ-նացոյց կ'ընէ Տըբմի Եպիսկոպոսը, կրնայ Աստուա-ծային վերին հրաւէր մը ըլլալ մեզ կղկղանքէ մաք-րելու, և Սատանայական ստորին հրաւէր մը մեզ նուաստացնելու: Ամէն փորձութիւն զրական պա-տհութիւն է նկարագրի համար: Եթէ կ'ուզենք զօրանալ, կռուելու ենք: Պատասպարուած լծի մէջ աճող բուստեր տկար կ'ըլլան: Կոհակներու հետ մաքառողները, թէեւ ընդհատուի իրենց ոյժը, ամուր ժայռ կը կաղմեն: Փորձութիւնը ցոյց կու տայ տկար կէտը: Կը մղէ մեզ Աստուծոյ և կ'ըլլայ օրհնութեան միջոց: Եւ ուստի, թէեւ աղօթելու ենք որ Չարէն ազատուինք, կրնանք միանգամայն ուրախանիլ թէ ան հաւատքին փորձը երեւան կը հանէ նկա-րագրի զուտ ոսկին: Վհատութեան և ամենա-բուռն պայքարի ժամը մեծազոյն պատահութեան ժամը կ'ըլլայ, եթէ յաջողինք աղօթքով դարձնել փորձութեան ընթացքը: Նկարագիր այն ժամա-նակ կը շահուի:

1. Քրիստոսի առաջին փորձութիւնն էր (1) Աստուծոյ վրայ տարակուսիլ և (2) մարմնական ախորժակի գոհացում տալ սխալ կերպով: Գրեթէ ճիշտ կրկնութիւնն էր առաջին Ադամայ և այնու-

հետեւ ամէն Ազամորդույ փորձութեան : Յարձակում էր մարդկութեան ամենատկար կէտին վրայ և նախատիպ մը մեր ամէնէն հասարակ և ամէնէն զօրեղ փորձութիւններուն : Յաղթանակի մեր միակ աղբիւրն է Աստուծոյ հետ միութիւն հաւատքով : Հետեւապէս Սատանային գլխաւոր նպատակն է այդ միութիւնը խանգարել , այդ հաւատքը պեղել , Աստուծոյ բարութեան մասին տարակոյս յարուցանել : Ան Եւայի անմեղ ականջին կը հծծէ , « Իրաւ Աստուած ըսա՛ւ » : « Եթէ դուն Աստուծոյ Որդին ես , » կը մըրմընջէ Քրիստոսի : Նմանապէս մեզի տարակոյս կը թելադրէ , « եթէ » մը կը ներմուծէ մեր և Սուրբ Գրոց մէն մի թանկագին խոստման միջև : Այս ամէնուն դէմ Տէրը կ'աղաղակէ , « Հաւատք ունեցէ՛ք Աստուծոյ վրայ » : Այս էր իր անդուլ պատուէրը տարակուսող իր աշակերտներուն և անհաւատ սերունդին : Չյանդիմանեց զանոնք , վասն զի բաւական չէին դորձեր , այլ վասն զի իրենց Աստուծոյն չէին ապաւիններ : Դադրինք Աստուծոյ վրայ տարակուսելէ եւ խոստումները մեր անձնական փորձառութեան մակարդակը իջեցնելէ :

Նշանակալից է որ մեր Տէրը , ինչպէս և Ադամայ առաջին փորձութիւնը մարմինն ուղղուած էր : Եթէ Ան որ առանց մեղքի էր՝ հոս յարձակում կրեց մարդկութեան ամէնէն տկար կէտին վրայ , որքան աւելի պիտի կրենք մենք որ « մեղաց մարմին » մէջ ենք : Եթէ Պողոս առաքեալ անգամ ձաղկելու էր իր մարմինը և իբրեւ հակառակորդի մը հետ կռուելու էր անոր հետ մահու և կենաց կռուով , որ չըլլայ թէ ինք խոտելի ըլլար , մեզի համար հարկ

անհրաժեշտ չէ՞ նոյնպէս ընել : Աւա՛ղ , քանին որ կրնային յաղթական ըլլալ և ուրիշներու մեծ ծառայութիւն մատուցանել Աստուծով՝ այսօր տկար ու անօգուտ կեանքեր վարելով խոտելիներ են Աստուծոյ ծառայութեան համար : Եթէ հոս անապատին մէջ առանձինն յաղթանակ չտանինք փորձութեան վրայ , Հոգիին զօրութեամբ պիտի չտարուինք ունէ մեծ ծառայութիւն ընել Անոր հրապարակաւ : Աստուած անմաքուր անօթի մէջ կը դնէ՞ կենաց մաքուր ջուրը , եթէ պիտի տայ զայն անօթի հոգիի մը : « Եթէ մէկը իր անձը մաքրէ , անիկա պատուական անօթ մը պիտի ըլլայ , իր Տէրջը պիտանի » : Պատրաստ եմ ես : Սրտով մաքորները կը տեսնեն զԱստուած : Կը տեսնեմ ես : Կը հաւմարձակի՞նք Ան շատ զօրութիւն տալ ինծի :

Ճակատամարտի մը մէջ երբ Բրիտանական զօրաց հրաւէր ուղղուեցաւ ճակատ դիմել , հարիւրաւորներ « ծառայութեան անյարմար » դատուեցան , վասն զի իրենց պղծուած մարմինները պատերազմի ճնշման տակալու չափ զօրաւոր չէին : Բանակին պատուին արատ էր այս : Բայց խորհեցէ՛ք Քրիստոսի բանակին սա անպատուութեան , դառն , դառն անպատուութեան վրայ թէ հազարաւորներ անյարմար են ծառայութեան , կը մերժուին Սուրբ Աստուծմէն , վասն զի անարժան են տաճարներ ըլլալ Սուրբ Հոգիին : « Չէ՛ք գիտեր որ ձեր մարմիններ Քրիստոսի անդամներ են » : Մտածեցէ՛ք , ձեր մարմինը Քրիստոսի անդամ է : Փառաւորեցէ՛ք զԱստուած ուրեմն ձեր մարմնով : Մի խաբուի՛ք : Եթէ մարմինն սերմանէ՛ք , չէ՛ք կրնար

7
79863

հոգեւոր հունձք քաղել, ոչ ալ ծառայելու կարողութիւն ունենալ:

2. Երկրորդ փորձութիւնն էր ինքզինք տաճարէն վար նետել: Փորձութիւնն էր էապէս (1) փորձել զԱստուած և (2) շնորհ գտնել մարդոց քով: Առաջին փորձութիւնն էր Աստուծոյ վրայ տարակուսիլ, անհաւատութեան մէջ մնալ: Երկրորդն է Աստուծոյ կամքէն անդին անցնիլ անխորհուրդ յաւակնութեամբ: Այս՝ նախատիպն է Քրիստոնեաներու փորձառութեան: Նախ ետ կը պահուինք մեղանչելու բիրտ փորձութիւններով, բայց եթէ ոտոնցմէ աշատինք, մեր յաջորդ փորձութիւնը կ'ըլլայ աւելի առաջ անցնիլ, Աստուծոյ ճշմարտութեան չըջանալէն հեռանալ, Աստուծոյ նպատակին գլխաւոր դէմն շեղիլ: Ո՛րչափ ցաւալի է որ իրենց կեանքին մէջ պարտութեան ստորին մակարդակը թողոյներէն չատեր գերի կը բռնուին մասնաւոր վարդապետութեան մը մէջ: Ասոնք միշտ կրնան իրենց վարդապետութիւնը ապացուցանել Սուրբ Գրոց տառով: Բայց պէտք է սովոր բռնենք Քրիստոսի «Դարձեալ գրուած է» խօսքին հիմը կազմող սկզբունքը: Պէտք է Սուրբ Գիրքն սովորով առնել, ճշմարտութեան ամբողջ պարունակը, և ոչ թէ նախատեսեալ վարդապետութիւն մը ապացուցանող բնութեան փնտռել Սուրբ Գրքին մէջ: Հաւանորէն, բայց ի մեղքէ, ուրիշ ոչ մէկ բան այնքան չատեր մոլորեցուցած է՝ ճշմարտութեան կեդրոնական շաւղէն որքան Աստուծոյ Խօսքին մակերեսային իմաստը, տառուկանը, փոխանակ հոգիին, առնելու սովորութիւնը: Գիրքը

կ'սպաննէ: Միշտ պիտի սպաննէ, և ոչինչ կրնայ աւելի ոչնչացնել օգտակարութիւնը քան կէս ճշմարտութեան մը կամ արտաքին ձեւի մը մարգարէ դառնալը և Քրիստոնէական միութեան, օգտակարութեան և ծառայութեան էական մեծ սկզբունքներէն խտորիլը: Կրնա՞ք վայելչապէս մենամոլ մը կոչուիլ մասնաւոր վարդապետութեան կամ ճշմարտութեան մը մէկ կողմը շեղող ծայրայեղ տեսութեան մը չուրջ զարձող: Զգոյշ կենանք որ չըլլայ թէ մենք մեզ տաճարէն վար ձգենք տոբրեւոյթ հաւատքով, Սուրբ Գրոց տառին հետեւելով, և նախատինք միայն բերենք մեր Տէրոջ դատին վրայ փոխանակ ի ծածուկ սպասելու որ Աստուած յայտնէ իր «Դարձեալ գրուած է»:

3. Երրորդ փորձութիւնն էր (1) Աստուծմէ անկախ ըլլալ և (2) ծուռ միջոցներ և աշխարհային զօրութիւն գործածել և այսպէս աշխարհը շահիլ առանց իր կեանքը խաչին վրայ կորսնցնելու: Սակայն նպատակը չարդարացներ միջոցը: Աստուծոյ նպատակն ի գլուխ հանելու համար իր միջոցները գործածելու ենք իր ժամանակին և իր զօրութեամբ: Մարմնի կորովով կրնանք փայտէ, խարէ և յարդէ փառաւոր շինուածք մը կառուցանել: Կրնանք վիճակադրութիւններ հաւաքել, մեծ մեքենայ մը բանեցնել, ահագին քանակութեամբ գործ զարձնել: Սակայն կը մնայ Աստուծոյ կամքը միայն և ան որ զայն կը կատարէ: Եւ ամէն տունկ զոր Ան չէ անկեր՝ պիտի խլուի: Մենք մարդոց բարեացակամութեան պէտք չունինք, այլ Աստուծոյ զօրութեան: Քրիստոսի թա-

գաւորութիւնը յառաջ կ'երթայ ոչ թէ մարդկային աղբիւրութեամբ, այլ Աստուածային զօրութեամբ:

Եթէ զիտենք երեք փորձութիւններուն յատկանիշերը, կը տեսնենք թէ առաջինն էր միջոցներուն միայն ապաւինիլ փոխանակ Աստուծոյ ապաւինելու: Երկրորդն էր Աստուծոյ ապաւինիլ և միջոցներն արհամարհել: Երրորդն էր Աստուծոյ անկախ ըլլալ և ծուռ միջոցներ կիրարկել:

Դարձեալ, զիտենք թէ Յիսուս փորձուեցաւ երբ առանձինն էր, նաև երբ Հոգւով լեցուած էր, և հոգեւոր մեծ պատեհութենէ մը առաջ:

Դարձեալ, իւրաքանչիւր փորձութիւն հիմնովին ստախոսութիւն էր: Ուղղուած էր աչքին՝ հաւատքը խախտելու և քանդելու համար: Թեւ լաղրութիւն էր աճապարելու, խաչին Աստուածային ճամբուն և համբերութեամբ սպասելու տեղ կարճ ճամբայ մը ընտրելու: Եւ կ'սկսէր երբ տարակուսականով և ուրիշ նպատակ չունէր, բայց եթէ բաժնել զՅիսուս Աստուծոյ և չթողուլ որ Անոր ապաւինի:

Եւ նայինք թէ Տէրն ինչպէս ճակատեցաւ անոնց: Ամէն անգամ Աստուծոյ ապաւինեցաւ, փոխանակ անձնական իր զօրութեամբ կոռելու: Ոչ մէկ անգամ փառաբանեց, վարանեցաւ, նայեցաւ կամ ունկնդրեց: Այլ իսկոյն Աստուծոյ դիմեց և Անոր ապաւինեցաւ անմիջական ու վրձնական յաղթանակի համար: Ամէն անգամ «Հոգիին սուրբ» գործածեց և երեք անգամ հո մղեց հակառակորդը Աստուծոյ Խօսքին «գրուած է»ով: Եւ յաղթանակեց մեզի համար: Պէտք է որ մենք իր հետ

անապատը մնանք մինչեւ որ կարենանք մեզի սպասող գործին զլուխը վերադառնալ հողին զօրութեամբ:

Երէ՛ Նախապարաստութեանը

Մեր Յաղթութեան Համար

1. Հօրը նպատակը. Ուսումնասիրեցինք թէ փորձութիւնն ինչ մեթոտով կը մօտենայ, ինչ պատճառներով կը ձախողինք մենք և ինչ է Քրիստոսի յաղթութեան գաղտնիքը: Եթէ պիտի յաղթենք, պէտք է որ համոզուած ըլլանք մեր յաղթութեան հնարաւորութեան և եղած նախապատրաստութեան բաւականութեան մասին: Պէտք է որ զիտենք ճշմարտութիւնը, եթէ մեզ ազատ պիտի ընէ: Պէտք է որ յստակ ըմբռնենք մեղքի վրայ յաղթանակ տանելու Աստուածային պատրաստութիւնը և մարդկային պայմանը, կամ թէ ինչ է Աստուծոյ բաժինը և մեր բաժինը պայքարին մէջ: Ոչինչ կրնայ մեզի աւելի վստահութիւն և քաջալերութիւն ներշնչել քան սա խոր համոզումը թէ Հօրը նպատակն ու ծրագիրն է որ մենք կատարեալ յաղթութիւն չահինք: «Վասն զի Աստուծոյ կամքը այս է, այսինքն ձեր սուրբ ըլլալը...: Ուստի ան որ կ'անարգէ՝ ոչ թէ մարդ մը կ'անարգէ, հապա զԱստուած՝ որ իր Սուրբ Հոգին ալ մեզի տուաւ,» որպէս զի իր նպատակն ի գլուխ հանէ մեր մէջ: Եւ ինչ որ Աստուած առաջադրած է, «Կարող է ընելու ալ:» «Կարող է Աստուած բոլոր շնորհները ձեզի առատօրէն տալ, որպէս զի ամէն բանի մէջ ամէն ատեն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով» յաղթանակ տանիք ամէն փորձու-

Թեան վրայ: «Կարող ե բոլորովին փրկել» ամէն փորձուող մարդ: «Կարող ե ձեզ ամբիժ պահել:» «Կարող ե տկար եղբայրը հանդէպեցնել:» Եւ Աստուած կը հարցնէ ձեզի. «Կը հաւատա՞ք թէ կրնամ այս բանը ձեզի ընել:» «Եթէ Աստուած մեր կողմն է, ո՞վ պիտի ըլլայ մեզի հակառակ:» Ահա, փառք Աստուծոյ, մեր վստահութեան ու յաղթանակին հիմը: Աստուծոյ կամքն է այն: «Ինք կարող է:» «Ինք պիտի ընէ:» Տես Եփես. Ա. 4, Ա. Թես. Դ. 4, Գ, 8, Ե. 23, Բ. Կոր. Թ. 8, Եբր. Է. 25, Յուդ. 24:

2. Որդւոյն պատրաստութիւնը. Յիսուս աշխարհ եկաւ ոչ միայն մեղաց թողութիւն տալու, այլ և «իր ժողովուրդը իրենց մեղքերէն փրկելու» համար: Մեղքի վրայ խօսելով ըսաւ Ան. «Եթէ Որդին ձեզ ազատ ընէ, ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլլաք:» «Ճշմարտապէս ազատ» բառերը գերութիւն, պարտութիւն և ամօթ կը նշանակեն: Պօղոս առաքեալ կարող է վերստին կրկնել յաղթանակի սա աղաղակը. «Ուստի մեղքէ ազատ ըլլալով:»

Պետրոս առաքեալին համար ալ խաչը կը կանգնէր իր և մեղքի միջև: Երբ տեսաւ Անոր նպատակը, իր անձը մեղքի մեռած սեպեց: Ինք հաւանօրէն խաչին տակ կայնած և տեսած էր թէ իր Տէրն ի՞նչ համբերատար տառապանքով մեռաւ իրեն համար: Այդ հալեցուց անոր սիրտը: Եւ այն օրէն սկսեալ իր և ամէն մեղքի միջև խաչին տեսիլը բարձրացաւ, Տէրն անոր վրայ կախուած և կարծես մեղքի գէժ յաւիտեանական բողոք բարձրացնելով: Տէրոջ գէժ մեղանշուած թուեցաւ անոր ի նորոյ մասնել զԱյն, դամբըր վերստին գամել Անոր

խոցուած ձեռքին մէջ, ինչպէս տեսած էր խաչին վրայ, երբ ամէն հարուած կարծես իր սրտին վրայ իջաւ: Խաչին քովէն մեկնելու պահուն փորձեց ան հաճելի ըլլալ Փարիսեցիներուն որ իր Տէրը խաչած էին: Գնաց ուրանալ իր Տէրը և մեղքի մէջ ապրիլ դարձեալ: Կարծես Քրիստոսի հետ մեռաւ այն երկար տառապանքին մէջ, և այդ խաչին յիշատակն ու նշանակութիւնը միշտ ի մտի ունենալով գրեց. «Որ մեր մեղքերը իր մարմնովը խաչափայտին վրայ վերցուց, որպէս զի մենք մեղքերէն ազատինք, ու արդարութեան համար ապրինք:» Այնուհետեւ մեռաւ մեղքին: Պօղոս առաքեալ չտեսաւ Քրիստոսի մահը, սակայն հաւատքով ըմբռնեց անոր նշանակութիւնն ու զօրութիւնը: Ապարդիւն ջանքերէ և ձախողութիւնէ ետեւ հասկըցաւ թէ Քրիստոս իրեն համար մեռած էր և թէ ինք Անոր հետ և Անոր մէջ մեռած էր, թէ Քրիստոսի մահուան նպատակը սա էր որ ինք այնուհետեւ իր անձը մեղքին մեռած համարի, և հաւատքով դուրս գար. «Քրիստոսի հետ խաչը ելայ. Քրիստոս կենդանի է իմ մէջս, հաւատքով կ'ապրիմ:» Ահաւասիկ անոր — և մեր — յաղթութեան բովանդակ գաղտնիքը: Եթէ հաւատքով կ'ըմբռնեմ խաչին նշանակութիւնը, անձս մեղքին մեռած, գոխքի չափ խոր և երկնքի չափ բարձր վիճով մը անոր իշխանութիւնէն բաժնուած, պիտի համարիմ: Աշխարհ կը հրապուրէ: Մեռած եմ անոր: «Մարմինը» գոհացում կը պահանջէ: Յաղթուեցաւ այն ու խաչուեցաւ խաչին վրայ, և զայն մեռած համարիլը մեռած պիտի դարձնէ զայն:

ցորքան ժամանակ եւ Քրիստոսի մէջ մնամ (Հոով . 2 . 6, 11, Գաղ . Ե . 21, 2 . 14) : Կը վախճամ մեղքէ իբրեւ անոր գերին : Ոչ, ես ազատ եմ, մեռած եմ անոր, այնչափ մեռած, թէ եւ սաստիկ փորձուած, որչափ Քրիստոսի մեռած մարմինը, ցորքան եւ միայն ցորքան Անոր մէջ կը կենամ : Դուք ազատ էք : Հաւատաք թէ չհաւատաք, իւրացնէք թէ չիրացնէք, եթէ միայն գիտնաք թէ ազատ էք : Ամերիկայի ներքին պատերազմին ժամանակ ծանր դնով ազատ արձակուած շատ գերիններ ապրեցան ու մեռան իբրեւ գերի — իբրեւ գերի — մինչ կրնային ազատ ըլլալ, եթէ միայն գիտնային կամ ուզէին ըլլալ : Որչափ ամօթ եւ ցաւալի է որ մենք Քրիստոսի անգին արեամբ փրկուածներս կը շարունակենք իբրեւ գերի ապրիլ Հօրը կամքին ու պատրաստութեան եւ Որդւոյն կատարուած գործին հակառակ : Ամէն ինչ որ Աստուած առաջադրած է, Քրիստոս հոգացած է : Կ'ընդունի՞ք զայն : Մենք մեռանք մեղքին : Ի հաշիւ առէք այս իրողութիւնը (Մատ . Ա . 21, Յովն . Ը . 36, Ա . Պետ . Բ . 24, Գաղ . Բ . 20) :

3. Հոգիին նպատակը . «Եթէ Հոգիով մարմինին գործերը սպաննէք, պիտի ապրիք :» «Հոգիին օրէնքը զիս ազատեց մեղքի օրէնքէն :» Հոով . Ը . 2, 13, Գաղ . Ե . 15, 23 : Հոգին մեր մէջ կ'ապրի որպէս զի մեզի յաղթանակ տայ մեղքի վրայ : Ամէն ինչ որ Աստուած առաջադրած է, ամէն ինչ որ Քրիստոս պատրաստած է, Հոգին մեզի կարողութիւն կու տայ իւրացնելու : Ամէն ինչ որ Աստուած ծրագրեց մեզի համար եւ ամէն ինչ որ Քրիստոս մեզի

համար ըրաւ խաչին վրայ, Հոգին մեր մէջ կ'ընէ հոս եւ հիմա : Աստուած մեզ ազատ հռչակեց, Որդին մեզ ազատ ըրաւ, Հոգին մեզ ազատ կը պահէ : Հայրը կը պատուիրէ մեզի որ սուրբ ըլլանք, Որդին մեռաւ որ սուրբ ըլլանք մենք, Հոգին մեր մէջ կը բնակի որ սուրբ ընէ մեզ : Ամբողջ երբորդութիւնը մեզի հետ դաշնակցած է : Հոգին մեր տկարութիւններուն կ'օգնէ : Հոս կը կայանայ մեր փորձառութեան պակսած օղակը : Ապաւինած ենք այս ամենակարող Օգնականին :

Կարելի է մարդկային պայմանները այնքան ծանր եւ զանոնք լրացնելու մեր անկարողութիւնը կամ անհաւանականութիւնը այնքան մեծ ներկայացնել որ իսկապէս մարմնի համար պատրաստութիւնը եւ լրջօրէն մեղանչել ակնկալենք, տասը լըրտեսներուն նման ըսելով, «Մենք կարող չենք :» Բայց տասը լրտեսները Աստուծոյ նայեցան դժուարութիւնները նկատելով, մինչ երկուքը դժուարութիւններուն նայեցան զԱստուած նկատելով :

Երանի թէ Սուրբ Հոգին մեզ այնպէս համոզէր որ կարենայինք մեղքը այնպէս տեսնել ինչպէս Աստուած կը տեսնէ : Մտածեցէք մեղքի սարսափելի ամբարշտութեան վրայ : Ամէն անգամ որ կը մեղանչեմ՝ կը մեղանչեմ կեանքիս համար պատրաստուած Աստուածային ծրագրին եւ նպատակին դէմ, կրկին կը մեղանչեմ Փրկչիս դէմ, որ մեռաւ զիս մեղքէ փրկելու համար, կը վշտացնեմ Սուրբ Հոգին, որ սրտիս մէջ կը բնակի՝ զիս մեղքէ պահելու համար, կ'եղծանեմ, կը խանդարեմ ու կը տկարացնեմ իմ իսկ նկարագրիս, կը խզեմ իմ հաղորդութիւնս Աս-

տուժոյ հետ և ամպ մը կը գնեմ իմ ու Հօրս երեսին միջեւ, կը կորսնցնեմ ծառայելու զօրութիւնս և այդ համեմատութեամբ ալ ընկերներուս օգնելու կարողութիւնս: Կրնամ թողութիւն ընդունիլ, սակայն կը հնձեմ սերմանածն և չեմ ըլլար այն մարդը որ պիտի ըլլայի եթէ չմեղանչէի: Եթէ իրապէս գիտնայի մեղաց մահացու բնութիւնը, աւելի պիտի ընտրէի մեռնիլ քան մեղանչել:

Յալութեան Երէ՛ Պայմանէր

1. Անձնատուութիւն. Ըստած է թէ եթէ ունէ ձախողութիւն ըլլայ Քրիստոնէական կենցաղի մէջ, պիտի ըլլայ սա երեք կէտերուն մէջ. Անկատար անձնատուութիւն, անբաւական հաւատք, խզեալ հաղորդութիւն: Աստուծոյ եկէք աղօթելով, «Փորձէ զիս, ով Աստուած, ու գիտցիր իմ սիրտս,» և խնդրեցէք որ ձեզի ցուցնէ անցեալին մէջ ձեր չյաջողելուն պատճառը: Ապա հաշտուեցէք Աստուծոյ հետ: Կատարեալապէս Անոր նուիրեցէք ձեր կեանքը — մարմին, միտք և հոգի: Աստուծոյ յանձնեցէք ոչ միայն ամէն ծանօթ մեղք, այլ և ամէն տարակուսելի բան, ամէն ծանրութիւն և արգելք, վասն զի «ինչ բան որ հաւատքով չէ՛ մեղք է:» Թոյլատրեալ մէկ մեղքը, տարակուսելի մէկ սովորութիւնը, անձնատուը չեղած կեանքի ունէ մէկ բանը, կրնայ մեղ տեւական նեղութեան ու պարտութեան մէջ պահել: Կա՞ն բան մը զոր չէք ուզեր Անոր յանձնել:

Մատարաի Ե. Ք. Ընկերակցութեան մեծ չէնքին կառուցումէն առաջ երբ գիտինք զնուեցաւ,

յատակագիծերը պատրաստուեցան և ամբողջ շինութեան նիւթերը հայթայթուեցան, գետնին ճիշտ մէջտեղը խեղճ կրպակներ ունեցող տեղացի երկու խանութպաններ մերժեցին դանոնք ծախել և տարապայման գումարներ պահանջեցին: Ի վերջոյ կիկոն մը տուալեց և գետնի հաւասար ըրաւ կրպակները: Մարդիկը զայս Աստուածային դատաստան մը համարելով տուին վերջապէս մուրհակ մը ստորագրեալ ու կնքեալ, որով թոյլ կու տային հանդարտ ու անվրդով տիրանալ նոյն կալուածին: Յետոյ մեծ չէնքը բարձրացաւ ճարտարապետին յատակագծին համաձայն: Քանի՛ քանի կեանքերու մէջ Աստուծոյ ծրագրին գործադրութիւնը կը յապաղի և կը խափանի սրտին մէջ գտնուող մթին խրճիթներու, մեղքի հետ տուրեւառի վայրերու, պատճառով որ անձնատուը չեն ըլլար:

Ո՛հ, այսօր անձնատուը եղէք, արեւու լոյսը ներս առէք և մեծ ծրագիրը գործադրուի, մինչ կը թողուք որ հանդարտ ու անվրդով ձեր սրտին տիրանայ Ան որ ձեզ փրկեց Աստուծոյ համար: Հնդկաստանի ամենամեծ եկեղեցին կը կանգնի նախկին մեհեանի մը տեղւոյն վրայ: Բայց մինչև որ վերջին կռապաշտը անձնատուը չեղաւ Աստուծոյ, մինչև որ ամէն կուռք չկործանեցաւ և մեհեանը բոլորովին չքանդուեցաւ, կարելի չեղաւ կանգնել Աստուծոյ այն մեծ տաճարը: «Որդեակներ, ինքզինքնիդ կուռքերէն պահեցէք:»

Աստուծոյ անգամ մը անձնատուը ըլլալէ ետեւ պահելու ենք անձնատուութեան այդ դիրքը: Ամէն մտածում գերի ընելու ենք Քրիստոսի հնազան-

դուրսեան : Հոս է որ ամէնէն աւելի կը ձախողինք : Մեղքը կը ծնի մտածման մէջ, և հոս է որ յաղթանակ պէտք է տանիլ : Մէկը «իր սրտին մէջ ինչպէս կը մտածէ, այնպէս է» : Արդի հոգեբանութիւնը մեղի կ'ըսէ թէ «ամէն մտածում գործի կը յանգի», և «ամէն նկարագիր մտածման մէջ կը սկզբնաւորի» : Բայց չար մտածումը ոչ միայն մեղքի կ'առաջնորդէ, այլ ինքն իսկ մեղք է : Եւ մինչև որ չձանչնանք ու չատենք զայն և հոս յաղթանակ չտանինք, յաղթանակ չկայ մեղի համար : Ով որ մեղքի մտածումով կը նայի, ով որ հպարտութիւն նախանձ կամ ատելութիւն կը սնուցանէ սրտին մէջ, թէև գործով անթերի ըլլայ Փարիսեցիի մը պէս, դարձեալ ծեփած գերեզման է : Ձեր կեանքին հաստատ կանոնն ըրէք անմիջապէս Քրիստոսի բերել մեղքի առաջին մտածումը, և Աստուծոյ խաղաղութիւնը ձեր սրտերն ու միտքերը Քրիստոս Յիսուսով պիտի պահպանէ (Փիլ. Դ. 7) : «Ինչ որ ձեր ուշադրութիւնը կը գրաւէ՝ ձեզ կը գրաւէ» : Փորձութեան յաղթելու համար կարող ըլլալու է մարդ իր ուշադրութիւնը բարձր նկատումներու վրայ սեւեռել ամբապէս : Յիսուսի նայիլն է որ յաղթանակ է :

2. Հաւատք. «Ասիկա է յաղթութիւնը որ աշխարհի կը յաղթէ, այսինքն մեր հաւատքը» : Հաւատքն է յաղթութիւնը, վասն զի հաւատքն է Աստուծոյ կախում ունենալ, Աստուծոյ հետ կենդանի յաբարեութիւն՝ որ կը վանէ մեղքը : Հաւատքն է Աստուծոյ հաւատարմութեան վստահիլ, հաւատալ թէ Աստուած ճշմարիտ կը խօսի : Հաւատքի աչքը երբեք իր վրայ չհաստատուիր, վասն զի հաւատքին

զօրութիւնը իր մէջ չէ, այլ իր առարկային մէջ : Հաւատքը մանկան տկար ձեռքն է Հօրը ամենակալ ձեռքին մէջ դրուած : Սառայի հաւատքը «հաւատարիմ սեպեց զանիկա որ խոստմունքը տուեր էր», և Աբրահամ «իր մտքին մէջ հաստատ պահեց թէ Ան որ խօսք տուաւ, կարող է ընելու ալ» : Դուք Աստուծոյ կը վստահի՞ք յաղթանակի համար : «Ինչ բան որ հաւատքով չէ՝ մեղք է» : Անհաւատութեան դիրքն իսկ մեղք է : Հաւատք ունեցէ՛ք Աստուծոյ վրայ : Ձէ՛ք կրնար վստահիլ Անոր : Ձե՛ կրնար Ան պահել ձեզ :

Դրօշակիր մը որ իր գումարտակէն առաջ անցած էր՝ նահանջող իր ընկերներէն լքուեցաւ : Չուգեց ինք նահանջել, և հաստատ կեցաւ այն կէտին վրայ զոր գրաւել հրամայած էր զօրավարը : Մերժեց դրօշը ետ տանիլ գունդին քով, այլ սպասեց որ գունդը երթայ դրօշին քով : Մի թողուք որ ձեր հաւատքը ետ երթայ դէպի ձեր փորձառութեան ցած մակարդակը : Հաւատքով կեցէ՛ք խոստումներուն վրայ, և ամուր կեցէ՛ք մինչև որ ձեր փորձառութիւնը ձեր հաւատքին համապատասխանէ : Երբ երիտասարդի մը, որու կեանքը յաղթանակով զօրացած էր և որ յետոյ մեռաւ Ափրիկէի մէջ, հարցուեցաւ թէ ի՞նչ էր իր յաջողութեան գաղանիքը և ի՞նչպէս կը ձակատէր փորձութեան, պատասխանեց. «Երբ կը փորձուիմ, կ'ըսեմ միայն, 'Մեռած, մեռած եմ մեղքին' : Այս խնդիրը միանգամ ընդ միշտ լուծուեցաւ խաչին վրայ : Այլևս չեմ խառներ, պրպտեր կամ բանար զայն : Քրիստոսի խաչը բացարձակ խղում յառաջ բերաւ իմ ու մեղքին միջև :

եւ երբ այդ իրողութեան կ'ապաւինիմ, կը բաւէ այն, և ես կ'ազատիմ :» Այո, կը բաւէ : Հաւատքը իրողութիւն կ'ընէ զայն : Ապաւինեցեմ ուրեմն խաչին իրողութեան և Աստուծոյ հաւատարմութեան : Պօղոս առաքեալին հետ, փոթորկի խաւարին ու նաւաբեկութեան մէջ, ըսէք, «Ես կը հաւատամ Աստուծոյ :»

3. Հաղորդութիւն. «Ով որ Անոր մէջ կը կենայ, մեղք չգործեր :» Այս է ամբողջ գաղտնիքը : Եթէ ինաք, սովորաբար պատճառը սա չէ որ բաւական չէք մաքառի դուք փորձութեան պահուն, այլ սա է որ նախորդ վայրկեանին կամ թերեւս օրեր առաջ չէիք կեցած Անոր մէջ : Հոս ալ գործը չէ միայն որ մեղք է : Չկենալն է մեղքը, և անկէ կը ծագի ամէն մեղք : Աստուծոյ հետ հաղորդութիւնն է միայն որ յաղթութեան շարժառիթ կ'ընծայէ, որ մեղքը իր զարչելի վանողականութեան մէջ ի յայտ կը բերէ և Աստուծոյ զօրութեան ուղի կ'ըլլայ մեղաց յաղթելու համար : Եթէ մեր անձնական ոյժով կոտւինք, պիտի յաղթուինք. եթէ առանձին քալենք, պիտի իյնանք :

Քրիստոսի ներկայութիւնը նոր սիրոյ մը արտաքսիչ զօրութիւնն է : Մեղքը կը պատճառի գիտակցութիւնը նեղացնելով և միայն չարին յատկացնելով : Անոր յաղթելու համար լայնացնելու ենք մեր գիտակցութիւնը որ բարին ներս առնենք, և կամ կեղբոնացնելու ենք Անոր վրայ որ արտաքսիչ մեծագոյն զօրութիւնն ունի մեր կեանքին մէջ : Ամէն փորձութիւն յաղթանակի առիթ ըրէք : Նախապէս, ամէն մասնաւոր փորձութիւն կցեցէք ա-

նոր հետ որ ամենայն հաւանականութեամբ պիտի վանէ զայն : Մենք արդէն ունակութիւններու և մեքենական անդրադարձ գործողութիւններու խուրձեր ենք : Ուրեմն ունակութիւն մը եւս աւելցնենք : Ճիշտ ինչպէս երբ կ'որոշէք այսինչ ժամուն արթննալ կամ այսինչ ժամանակ բան մը ընել, ձեր սրտին մէջ վճռեցէք նախապէս թէ ձեզ պաշարող մեղքին հետ պիտի կցէք այն մտածումը, կամ, լաւ եւս է ըսել, այն գործը որ չարին վրայ արտաքսիչ մեծագոյն ոյժը կամ զօրութիւնն ունի : Աղօթք մը, կամ Աստուծոյ խօսքէն քանի մը համարի ընթերցում, կամ Քրիստոսի այսինչ մէկ խորհուրդը, ինչ ալ ըլլայ, նախապէս առէք և մտովի հաստատեցէք այս կապակցութիւնը, որպէս զի ամէն փորձութիւն մեղի պատեհութիւն մը ըլլայ ալ աւելի յաղթող ըլլալու : Այսպէս կրնաք չարին յաղթել բարիով : Քրիստոսի արտաքսիչ զօրութիւնը աւելի մեծ է քան ժառանգականութեան, ունակութեան և մեղքի զօրութիւնը : Մեղքի հոգեբանութիւն մը կայ, յաղթանակի ալ հոգեբանութիւն մը կայ : Փորձութեանդ դէմ ելիր եւ գտիր թէ ո՛ւր, երբ և ինչո՛ւ ինկար : Ապա կանխաւ դիրք ազատման միջոցը, որ միշտ պատրաստ է Քրիստոսով :

Աստուծոյ հետ հաղորդութիւնը յաղթութեան գաղտնիքն է : Առաւօտեան կէս ժամու այսօրինակ հաղորդութիւն մը կ'ազատէ քեզ գիշերային մէկ ժամու խոստովանութենէ : Մեղքի դէմ ամէնէն ստոյգ ապահովութիւնն է թերեւս ամէն օրուան սկիզբը տեղի ունեցող այս հաղորդութեան պահը :

Մեղք չգործելու ամենէն ապահով միջոցն է Քրիստոսի հետ հաղորդուել իր պատուէրին համաձայն, Սուրբ Գիրքը կարդալ, ոչ թէ իբրեւ տաղակալի սովորութիւն, ոչ ալ իբրեւ լոկ պարտականութիւն, այլ խկապէս սնանելու համար անով, խմելու համար անկէ իբրեւ կենդանի ջրոյ բուն աղբիւրէն: Այս է կարծես նախապէս պատուաստուիլ, որպէս զի ամբողջ օրուան մէջ խափանի մեղքի վարակումը կամ ճարակումը: «Սրտիս մէջ պահեցի քու խօսքերդ, որպէս զի չմեղանչեմ քեզի դէմ»: Կանոնաւոր սովորութիւն ունի՞ք դուք ամէն առաւօտ Անոր հետ իրապէս հաղորդակցելու, երբ ինք կը խօսի ձեզի իր խօսքով և դուք կը խօսիք իրեն ազօթքով: Եթէ չունիք, այս ինքնին բաւական պատճառ է ձեր բոլոր անյաջողութեան: Այս սուհետեւ սա մէկ բանը կ'ընեմ ես. ամէն օր և ամբողջ կեանքիս մէջ Աստուծոյ կուտամ առաջին տեղը: Ամէն օր Անոր հետ հաղորդուելով կ'սկսիմ և յետոյ հաւատքի անդուլ հպումով Անոր կը վստահիմ որ պահպանէ ինչ որ իրեն յանձնած եմ, վասն զի

«Ո՛վ որ անոր մեջ կը կենայ, մեղք չգործեր:»

«Ազգային գրադարան»

NL0028832

Գրքոյկիս մէջ յուզուած խնդրով չա-
հազրգոտողներուն ջերմապէս կը յանձնարարուին
հետեւեալ գիրքերը .

	Դան.
Մեկնութիւն Չորից Աւետարանաց, լաթակազմ	60
Մեկնութիւն Գործ.—Բ Կորնթ.	» 35
Մեկնութիւն Թղթ. Գաղատ.—Յայտ.	» 45
Բառարան Սուրբ Գրոց	50
Աղօթք Ընթանեկան եւ Առանձնական	10

Գին 5 դանեկան

Մատթէոսեան Գրառուն, Պայպրլ Հաուս, Սթամպուլ